

OPLATA POCZTOWA OPLACONA RYCZAŁTEM

OSTATNIE WIADOMOŚCI

10 gr.

KRAKOWSKIE

10 gr.

Rok III.

Kraków, czwartek 23 listopada 1933

Nr. 328

Baroni węglowi dość już zarobili!

Min. Komunikacji niepotrzebnie ich faworyzuje

Mieliśmy sposobność już niejednokrotnie zajmować się polityką cen koncernów węglowych. Wskazywaliśmy na niesłychanie wysokie ceny węgla w handlu wewnętrznym, przy czym podkreślaliśmy, że ceny te są szalenie wyśrubowane na wet wtedy, kiedy bierze się pod uwagę, że część eksportu węgla odbywa się po cenach deficytowych.

Przy innych okazjach omawialiśmy politykę taryfową Ministerstwa Komunikacji, gdyż i tutaj nie wszystko jest w porządku. Podnosiliśmy m. in., że mimo katastrofalnego spadku cen, taryfy P. W. P. pozostały niezmiennie. W międzyczasie naszkutkiem usilnych starań Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych została obniżona taryfa kolejowa na pewne artykuły rolnicze, zaś obecnie, jak głoszają komunikaty Ministerstwa Komunikacji, będą ukończone prace, zniżające częściowo również taryfy osobowe.

Jest zupełnie jasnym i nienegującym wątpliwości, że Ministerstwo Komunikacji winno stosować taryfy ulgowe na przewóz poszczególnych artykułów wewnątrz kraju. Nie można jednak zapomnieć, że jest to pewnego rodzaju subwencja dla danego przemysłu, a więc wydatkowanie pieniędzy skarbowych, czyli ogólnych. Zastosowanie taryfy ulgowej wobec tego powinno być dobrze zbadane.

Ceny artykułów kartelowych są dość ściśle związane z wysokością taryf kolejowych. Tylko nie w tym sensie, w jakim udawadnia skartelizowany przemysł. Podczas gorącej walki o obniżkę plac. przemysłowcy żądali od rządu dalszego obniżenia poszczególnych taryf, ściślej zastosowania taryf wyjątkowych. Trudno znaleźć przyzwoity wyraz na określenie tego rodzaju żądań, szczególnie, jeśli się zważy, że jeśli chodzi o eksport, to wszystkie artykuły korzystają z taryf wyjątkowych, znacznie odbiegających od taryfy normalnej.

A teraz trzeba jasno i otwarcie powiedzieć, że skoro rząd chce naprawdę zmusić kartele do obniżenia cen, to może to uczynić bardzo łatwo, np. przez cofnięcie wyjątkowych taryf kolejowych. Wtedy niższe będą oczywiście tylko teoretyczne, gdyż ceny pozostaną na tym samym poziomie, ale dochody, które ciągle spadają, powiększą się i przyniosą subwencję dla przemysłu ciężkiego ustanie.

W dziedzinie taryfowej specjalnie uprzywilejowane stanowisko zajmuje przemysł węglowy i żelazny. Przywileje te

datują się z czasów urzędowania wiceministra Gallota.

Jak wygląda dziś ta sprawa? Rozpoczęliśmy od przemysłu węglowego, gdyż artykuł ten jest masowym i niezbędnym. Przemysł węglowy korzystał zawsze z taryfy ulgowej, zdawaćby się więc mogło, że dzięki temu ceny węgla zostaną obniżone. Nie! Dzięki temu jedynie dochody baronów węglowych powiększają się kosztem pieniędzy skarbowych, czyli wszystkich podatników. Do tych stałych ulg dochodzi obecnie jeszcze jedna, a mianowicie: zastosowanie niższych stawek na przewóz węgla przez pewne określone trasy. Chodzi o to, żeby umożliwić przemysłowi węglowemu zdobycie wschodnich połaci kraju bez kosztów. Ścisłej, aby koszt

tem dochodów skarbowych wyprzedzić zużycie na tamtych terenach drzewa opałowego i nabijć sobie dobrze kieszenie.

Cele przemysłowców węglowych są z ich punktu widzenia zupełnie zrozumiałe, ale czemu się kieruje Ministerstwo Komunikacji, nabijając ciągle suto kieszenie baronów węglowych?

Według obliczeń „Rynku Drzewnego”, opartych na statystyce przewozów kolejowych, wysokość subsydjów dla przemysłu węglowego wynosiłby obecnie 2.750.000 zł., a więc sumka wcale pokażna! Czy nie czas pomyśleć o zaprzestaniu tworzenia baronów węglowych, a przeprowadzić rzeczywiste obniżki cen węgla? Sądźmy, że ci panowie już dość pod różnymi postaciami nabrali z kas państwowych!

Konferencja Rozbrojeniowa zamiera

Na jej miejsce dyplomaci chcą zwołać inną

Jak przewidywaliśmy wczoraj poufne posiedzenie przyjdzie Konferencji Rozbrojeniowej nie doprowadzi do żadnego porozumienia. Dziś w środę ma odbyć się jeszcze jedna narada, ale w kołach politycznych utrzymuje się przekonanie, że na posiedzeniu tym zapadnie jedynie ostateczna decyzja o odroczeniu obrad Konferencji do drugiej połowy stycznia. W międzyczasie odbędzie się szereg rozmów dyplomatycznych celem znalezienia jakiegoś wyjścia z obecnej sytuacji. Na ten temat kursuje szereg pogłosek, o których już pisaliśmy, a więc zwołania konferencji w ramach Paktu Czterech, konferencji specjalnej w Rzymie z udziałem Ameryki, Anglii, Francji, Włoch, Niemiec, Polski, Belgii, Czechosłowacji, Rumunii i Jugosławii, wreszcie konferencji z udziałem wymienionych państw i Sowieców oraz Japonii. To są pogłoski i przypuszczenia. Na ten temat nie można jeszcze nic określonego powiedzieć.

Z okazji pogrzebu w Rzymie długofalnego przedstawiciela Włoch w Lidze Narodów, Scalfoni, wyjechał tam generał sekretarz Ligi Avenol, który skorzysta z pobytu w Rzymie celem zbadania zamiarów rządu włoskiego. W kołach genewskich utrzymują, że

Avenol odbędzie zapewne konferencję z szefem rządu włoskiego, Mussolinim.

Jak więc z tego wynika, sytuacja na terenie międzynarodowym bynajmniej nie wyjaśniła się. Ogólnie panuje przekonanie, że w okresie poprzedzającym ewentualne powtórne zebranie Konferencji Rozbrojeniowej znaleziona została nie jakaś formuła porozumiewawcza. Największe znaczenie przywiązywane jest do przyszłych rozmów francusko-niemieckich.

Prowincja chińska Fu-Kien ogłosiła niepodległość

Jedna z prowincji chińskich Fu Kien ogłosiła swoją niepodległość. Rewolucjonści popierani są przez znaną z walk w czasie obrony Szanghaju 19-ą armię, którą dowodzi gen. Tsai-King-Tai.

Program przywódców nowej republiki chińskiej głosi wprowadzenie całkowitej niezależności taryf chińskiej, zniesienie niesprawiedliwych traktatów z mocarstwami zachodnimi, zapewnienie swobody strajków, wolność wyznania, upaństwowienie lasów, kopalni i obszarów rolniczych, oraz przeciwstawienie się Japonczykom.

Powstańcy rozbroili dwa bataliony strzelców morskich i opano wali telegraf oraz stację radiową w Fu-Czeu. Japonja nie zamierza podobno interwenjować przeciw nowej prowincji, o ile nie naruszy ona interesów obywateli japońskich. Pisma chińskie w Nankinie i Szanghaju ubolewają nad nowym ruchem, uważając go za szkodliwy dla chińskich interesów narodowych, wyrażając przy tym obawę, by Japończycy nie wzięli go za pretekst do nowej interwencji zbrojnej w Chinach.

Król angielski wygłosił mowę

Król angielski dokonał wczoraj tradycyjnego otwarcia sesji parlamentu, wygłaszając z tej racji mowę tronową. Król podniósł, że rząd jego pracuje nad utrzymaniem pokoju światowego i gotów jest nadal pracować nad dziełem rozbrojenia i polepszenia stosunków między narodami. Następnie król omawiał sytuację wewnętrzną, stwierdził polepszenie sytuacji gospodarczej oraz wskazał na konieczność uchwalenia projektu o ubezpieczeniu bezrobotnych, polepszenia warunków mieszkaniowych oraz uregulowania sprawy pracy młodocianych.

40 ofiar wyborów w Hiszpanji

PARYŻ. (P.A.T.). Według doniesień z Madrytu (stolica Hiszpanji), podczas zajęć, jakie miały miejsce w różnych miejscowościach Hiszpanji w ubiegłą niedzielę, w czasie wyborów, zginęło 9 osób, a 31 odniosło poważniejsze rany.

Minister Spraw Wewnętrznych oświadczył dziennikarzom, iż nie

ma najmniejszego powodu dla dawania posłuchu niepokojącym pogłoskom. W Madrycie i w całym kraju panuje spokój. Pogłoski o zamiarze wprowadzenia stanu wyjątkowego okazały się nieprawdziwymi.

Rezultaty wyborów w dalszym ciągu napływają bardzo ospale,

pomimo telegraficznego wezwania gubernatorów poszczególnych prowincji o przyspieszenie obliczeń. Obliczenia utrudniają skomplikowane przesłany, jak również względy komunikacyjne. We dług ostatnich biuletynów, co najmniej w 30 a być może w 35 okręgach trzeba będzie wybory powtórzyć.

Nieudany zamach na b. premiera Japonji

Zamachowca-oficera aresztowano

LONDYN. (P.A.T.). Z Tokio donoszą, że wczoraj nad ranem usiłowano dokonać zamachu na barona Wakatsuki, b. premiera i szefa delegacji japońskiej na lon-

dyńską konferencję morską. Zamach, którego usiłował dokonać oficer japoński Noguchi, wporę udaremniono i Noguchi'ego aresztowano.

Podłożem zamachu ma być jakoby niezadowolenie kół reakcyjnych z powodu warunków londyńskiego traktatu morskiego, na który zgodził się Wakatsuki.

Kukła przedstawiająca Habsburga na sznurze

Man festacje z udziałem gazów tż-wiących w Budapeszcie

BUDAPESZT (PAT) — Z okazji ukończenia przez Ottona Habsburga 21 lat, węgierskie stowarzyszenie „Świętej korony”, urządziło wczoraj wieczorem uroczyste przyjęcie, które stało się przyczyną poważnych awantur i manifestacji przeciwko Habsburgom. Około 100-tu młodych ludzi zremadziło się przed domem, gdzie miało się odbyć przyjęcie, witalac przybywających członków towarzystwa „Świętej korony” krzykami i wyzwiskami. Po pewnym czasie manifestanci wyłamywali bramy i drzwi, wtargnęli na salę, rozrzucając bomby z gazem łzawiącym. Jednocześnie z powyższymi manifestacjami na sąsiednim placu powieszono kukłę, przedstawiającą młodego człowieka w smokingu. Kukła

ta miała wyobrażać Ottona Habsburga. Policja ostatecznie

rozproszyła manifestantów i przywróciła porządek.

Wysadzanie bieda-szybów

Przykre sceny rozgrywały się w sobotę na terenie bieda-szybów opodal kopalni Ferdynand na Śląsku.

Z nastaniem chłodnych dni, pozbawieni możliwości uzyskania drogi legalnej czarnych diamentów bezrobotni, wznowili zakazane przez władze dobowanie węgla z bieda-szybów. Zakaz zakazem, a konieczność życiowa błędną górę. Zaludnili się nieczynne szybki mrowiem ludzkim. Wyplóseni przez policję bezrobotni postanowili nie wracać na górę, przetrwać w podziemiach szymbków. Coś w rodzaju włoskiego

strajku. Ale i na to znalazły się sposoby.

Wydana więc wyrok śmierci na szybki pod Bogucicami i Zawodzie. Do wykonania „wyroku” przybyło kilkunastu zaopatrzonego w materiał wybuchowy górników z kop. Ferdynand w asyście policji, która wezwała tkwiących w czarnych lochach bezrobotnych do wyjścia. Wezwani nie wywarło wielkiego wrażenia, zwłaszcza, że biedacy spodziewali się „odwiedzin”. Wo bec takiego stanu rzeczy policja w myśl otrzymanej instrukcji zmuszona była zrobić użytek z

granatów gazowych (gaz łzawiący), które wpuszczono do otworów szybików. Wywołało to paniczny popłoch i odwrót z zagazowanych nor. Resztę dokonali górnicy, wykonawcy woli swych pracodawców. Do rozsądzenia bieda-szybów zużyto 19 kilo amonitu powietrznego.

Robocę tej przyglądało się łzawym okiem kilkudziesięciu bezrobotnych górników.

Przed paru zaledyłe tygodniami to samo niszczenie bieda-szybów przeprowadzono i na terenie Zagłębia Dąbrowskiego.

Karjera wojenna czołgu

Myśl stworzenia ruchomej, ciężkiej jednostki, mogącej pokonywać swoją wielką siłą pewne przeszkody i zastosowanie jej do celów wojskowych, nie jest nowa, lecz o całe wieki wyprzedziła zamiary taktyków wojsk koalicyjnych. Zastosowanie czołgów do walki ma swoje liczne odpowiedniki w historii wojen.

Sięgając do czasów bardzo dawnych, do czasów panowania faraonów egipskich, znajdziemy sobowtór czołga w postaci bojowego wozu ciągniętego przez parę koni. W wozie tym zazwyczaj znajdowało się dwóch ludzi, z których jeden kierował koniami, drugi zaś walczył przy pomocy włóczni, łuku i strzała. Tak samo zresztą jest i w dzisiejszym czołgu, gdzie konie zastąpiono wytrzymałymi kołami mechanicznymi silnika, wóznice — szoferem, a łącznika — strzelcem karabinu maszynowego. Powtórzeniem tej samej myśli było zastosowanie przez Hanibala do walki stoni, mogących przy pomocy swej olbrzymiej siły fizycznej pokonywać różne przeszkody. Wojownicy zaś, jadący na nich, zabezpieczeni od bezpośredniej walki, mogli tem skutecznie czynić szkody w szeregach nieprzyjacielskich. Wreszcie w czasach średniowiecznych zakuci w stalowe pancerze rycerze, siedzący na ciężkich, okrytych blachami koniach, mający za zadanie siłą swego pierwszego uderzenia złać szereg wroga, w idei ich użycia niczem innym, jak odpowiednikami dzisiejszych czołgów.

Poza ściśle fizycznym działaniem, tanki mają jeszcze jedną ważną zaletę, a mianowicie oddziaływanie psychiczne na nieprzyjaciela, jakie wywiera ciężka masa żelaza, zięjąca ogniem karabinów maszynowych i poruszająca się w dowolnym kierunku. Nic też dziwnego, że po bogatych doświadczeniach z wojny światowej, wrócono bacznie uwagę na rozwój tej broni. I dziś niema takiego kraju, któryby nie poświęcił wysiłków nad fabrykacją i rozwojem tanków i w ogóle broni pancernej.

Nad motoryzacją armii i wyposażeniem jej w jednostki pancerne, jak czołgi i samochody, dużo pracują Sowiety, a dorobek ich w tym kierunku jest zawsze licznie reprezentowany na wszelkiego rodzaju defiladach i uroczystościach wojskowych. To są mo dąże się zauważyć i u Niemców. Nie mogą posiadać dużej ilości tych jednostek w postaci jawnej, starają się bardzo o rozwój traktorów do wszelkich celów rolniczo-przemysłowych. Mając na uwadze, że z odpowiednio zbudowanego traktora używanego obecnie, dajmy na to do celów transportowych, można zaw-

szę po krótkim czasie zrobić bojowy czołg, dając mu odpowiednie opancerzenie i uzbrojenie, Niemcy poszli w tym kierunku bardzo naprzód, propagując ideę motoryzacji wszędzie, gdzie to jest tylko możliwe. W pierwszym szeregu podają, również i Anglija ze swoim olbrzymim zakładami Vickers'a, zaopatrującymi nie tylko Wielką Brytanię i Dominia w swoje wyroby, ale również i cały szereg pomniejs-

szych państw.

Czołg w przyszłej wojnie musi być zabezpieczony od działania gazów, które będą powszechnie stosowane. Kabina więc takiego nowoczesnego czołgu, czy też samochodu pancernego, będzie musiała odpowiadać tym samym wymaganiom, jakie się stawia schronowi przeciwgazowemu, aby w należyty sposób zabezpieczyć załogę przed zatruciem.

Ostatnie chwile skazańca mają być filmowane

(—cz) Amerykanie pierwsi wprowadzili tak zwane „krzesło elektryczne“ dla wszelkiego rodzaju przestępców, skazanych mocą werdyktów sądów na śmierć. „Pożegnanie“ ze światem doczesnym, zdaniem Amerykanów, było najłatwiejsze na „krzesle elektrycznym“.

Znaleźli się jednak działacze, którzy ostro wystąpili przeciw egzekucjom „elektrycznym“. Największą jednak sensację wywołało oświadczenie znanego sędziego Grina, który proponuje, by zbrodniarzy, skazanych na śmierć, usunąć z tego świata, nie

za pomocą krzesła elektrycznego, ale poprostu przez powieszenie.

Malo tego. Sędzia Grin, skądinąd nieublagany wróg przestępców, wystąpił z projektem, by wszystkie egzekucje dokonywane na skazanych, były filmowane. Nie dlatego, by odpowiednią ilość taśmy filmowej zachować w archiwum, ale by wyświetlano je na wszystkich ekranach.

Według zdania sędziego Grina będzie to najlepsza propaganda, mająca wzbudzić zgrozę wśród tłumów. Obserwując kolejno etapy dokonywanej egzekucji i wreszcie przedśmiertny

skurcz skazańca, widzowie napewno doznają uczucia strachu przed ewentualnym dokonywaniem przestępstw.

Odnośny projekt w tej sprawie został zgłoszony do departamentu sprawiedliwości. Czy znajdzie on wielu zwolenników, trudno w tej chwili osądzić, ale nie zapominajmy, że Ameryka jest krajem wszelkich możliwości, a więc czekajmy...

Może wkrótce w Warszawie będziemy oglądać makabryczny film p. t. „Jak powieszono mordercę 12-u kobiet“, lub „Ostatnie chwile podpalacza“.

Przywozimy z zagranicy nawet pestki słonecznikowe Smutne cyfry naszego przywozu

Robimy wywiady, staramy się pytać wszystkich, którzy cośkolwiek ze sprawami importu mają do czynienia: Co przywozimy? Czy przywozimy tylko te towary zagraniczne, których krajowemu zastąpić niepodobna? Jak wygląda lista obejmująca ważniejsze pozycje przywozu zbudnego? Zadając takie i tym podobne pytania dowiadujemy się często rzeczy ciekawych, wręcz sensacyjnych.

— Przywozimy owoce, owoce, których Polska, „kraj kwitnących sadów“ posiada chyba pod dostatkiem.

Przywóz owoców największą jest niewątpliwie naszą bolączką. Importujemy jabłka, jabłka i jeszcze raz jabłka: amerykańskie, jugosłowiańskie, austriackie, węgierskie, a nawet bułgarskie. W okresie dziewięciu miesięcy 1933 r. przywieźliśmy przeszło 50 tys. q jabłek wartości blisko 3.000.000 zł.

Poza tem sprowadzamy sliwki wszelkich gatunków, głównie „niezastąpione“ węgierskie i jugosłowiańskie. W okresie dziesięciu miesięcy 1933 r. przywieźliśmy 9.725 tonn sliwek wartości

4.094.000 zł. wobec 4.361 tonn wartości 2.923.000 zł. w tym samym okresie roku 1932.

Obok sliwek świeżych importujemy również suszone.

Przywozimy winogrona; przywóz ten w pewnym przynajmniej stopniu mógłby zmaleć. Próby hodowli winogron w Zaleszczykach okazały się nader udane, jednak sprawa rozszerzenia tej hodowli na martwym stanęła punkcie.

Niezależnie od przywozu owoców, które mogą być zastąpione owocami krajowymi, sprowadzamy, w zbyt dużych jak na dzisiejsze czasy rozmiarach — daktyle, figi, koryntki, rodzynki i t. p. (przedewszystkiem z Grecji), od stycznia roku bież. importowaliśmy podobnych artykułów za przeszło 1.000.000 zł.

Na sensacyjnej liście artykułów, które „musimy“ sprowadzać z zagranicy możnaby jeszcze umieścić: skóry gemzowe, la kierowane i t. p. oraz... nici do haftu D. M. C.

Najciekawsze jednak odłożyliśmy

na koniec. Choć wyda się to nieprawdopodobne, sprowadzamy za bardzo poważne sumy pieniędzy, w wielkich ilościach nie tylko pestki dyni, ale nawet... słonecznikowe.

Zważywszy, że niema takiego zakątka kraju, gdzieby drogą najmniejszego wysiłku i starań nie można było hodować słoneczników, stwierdzić należy, że przywóz pestek słonecznikowych najjaskrawiej ilustruje zubożenie znacznej części naszego importu.

Olbrzymi przemyt tytoniu wpadł w ręce władz

Francuska straż celna przydybała ostatnio kilka band przemytniczych wwozących do Francji tytoń belgijski na wielką skalę. Oto kilka szczegółów tej sensacyjnej afery.

Przed urzędem celnym zjawili się ostatnio szkuty „Melania“, która przybyła z Belgii z ładun-

w tym przymusie pozdrawiania ongi ludzi cywilnych.

W Australji nie jest np. przyjęte, aby mówić o swoich przodkach; wystarczy cofnąć się o dwa, trzy pokolenia, aby się natknąć na deportowanego pradziadka. Australja jest też krajem, gdzie się obchodzą z tej samej racji bez archiwów. Wszystkie one „spalily się“. To też gdy chodzi o dokumenty, odnoszące się początków XX wieku, zastępują je zeznania złożone pod przysięgą.

Na terytorjum kontynentu australijskiego, niewiele się co mniejszego od Europy, żyje wszystkiego 6 milionów ludzi. W stosunku do tej niewielkiej liczby ludności bogactwami naturalnymi kraju są olbrzymie i Australja jest, a raczej mogłaby być prawdziwym rajem na ziemi. Urodzaj owoców jest co rok tak olbrzymi, iż pod koniec sezonu rozdają je darmo, aby tylko uzyskać wolne miejsce w magazynach. Tak było np. w zeszłym roku z mandarynkami: urodzaj był tak wielki, że po ulicach Sydney i Melbourne rozjeżdżały auta ciężarowe, naładowane tym smacznym owocem, który rozdawano w dowolnej ilości każdemu, kto tylko chciał.

Obfitość darów natury powoduje niezwykle marnotrawstwo w wykorzystywaniu ich oraz w gospodarce rolnej. Farmerzy np. i leśnicy australijscy, gdy im potrzebna jest kora, zrywają całe jej platy ze zdrowych drzew, które potem usychają. Można spotkać w wielu okolicach całe lasy usychające i ginące z tego powodu. Te pienie kangurów, strusi, papug, niedźwiedzi i t. d. odbywa się w Australji w taki sposób, iż niektóre z tych gatunków znikły zupełnie. Farmerzy tworzą np. oddziały myśliwskie uzbrojone w karabiny maszynowe i rozstrzelują masowo zęganą zwierzynę. A mimo całe swoje bogactwo Australja jest krajem, który finansowo znajduje się w sytuacji bankruta.

kłem węgla. Celnicy, sprawdzając zawartość, stwierdzili, że sztaba żelazna, którą wpełnili w węgiel, napotyka na opór. Nakazano wyładowanie części węgla. Właściciel szkuty Rene Ferlin z niebywałym spokojem zabrał się do wyładowania węgla. Wezwani do pomocy inni szkuciarze natrafili wkrótce na komorę utrzymaną w niespotykanej czystości. — Gdy podniesiono jej dach, znaleziono olbrzymie pakunki, które zawierały ogółem 4.000 kg. tytoniu. Właściciel szkuty oświadczył ze spokojem: „Złapałem się. — Gorzej dla mnie“. Tytoń i szkute skonfiskowano. Ferlin został aresztowany.

Straż celna w północnej Francji miała wogóle szczęśliwy dzień, tak jak był on „czarnym“ dniem dla przemytników.

Na dworcu w Halluin podczas rewizji pociągu w jednym z przedziałów pierwszej klasy za fotelkiem znaleziono 50 kg. tytoniu belgijskiego. Przemyslników nie ujęto.

W tym samym dniu w Roubaix podczas rewizji na strychu w domu niejakiego Botterdale, znaleziono ukryte w kominie 280 kg. tytoniu. Botterdale aresztowano

Dwunasty polski „milioner“ powietrzny

Pilot P. L. L. „Lot“ p. Feliks Pecho w czasie lotu z Krakowa do Warszawy ukończył 500.000 kilometrów, przebytych w służbie polskiego pilota komunikacyjnego.

Jubilat jest dwunastym z rzędu pilotem P. L. L. „Lot“, który przebył tę daleką drogę pod obłoczną, znacznie dłuższą od podróży na księżyc i przekraczającą 10 okrążeń kuli ziemskiej.

Zarówno p. Pecho, jak i jego koledzy - piloci, którzy pracują w P. L. L. „Lot“ od szeregu lat, cieszą się zdrowiem jak naj-

lepszym. Świadczy to najlepiej z jednej strony o bezpieczeństwie naszej komunikacji lotniczej, z drugiej zaś rozwiewa błędne przypuszczenie, jakoby „latanie“ miało wywierać jakiś ujemny wpływ na zdrowie. Świetna kondycja naszych „milionerów“ powietrznych ka tegorycznie przeczy temu i stanowi najlepszy dowód, że częste przebywanie w samolocie, w czystych przestrzeniach, zdala od kurzu i oparów przyziemnych, nie tylko nie jest niezdrowe, ale przeciwnie — wywiera dodatni wpływ na organizm ludzki.

Każde miasto Anglii ma swój ulubiony kolor samochodu

W fabryce samochodów w Ceventry (Anglija) twierdzą, że każde miasto W. Brytanji ma swój własny, ulubiony kolor samochodów. Robotnicy, pracujący przy karoserjach, od razu wiedzą, do jakiego miasta dany wóz pójdzie; poznają to po kolorze.

Tak naprzykład Bedford lubi zielone samochody, mieszkańcy Liverpoolu kupują najczęściej wozy niebieskie lub ciemnobronzowe, a Leicester kupuje zwykle czerwone. W ten sposób, jadąc szosą w Anglii i spotykając różnobarwne samochody, można po dług koloru — oczywiście z pew-

nością tylko dozą prawdopodobieństwa — określić, z jakiego miasta dany wóz pochodzi.

Fabryka samochodów w Ceventry należy do największych na świecie. Pracuje w niej 30.000 robotników, z tego około cztery i pół tysiąca przyjęto do pracy po wystawie samochodowej w Olimpi, po której nastąpiło znaczne ożywienie w produkcji samochodowej. Oprócz specjalnych upodobań co do kolorów aut, niektórzy klienci fabryki w Ceventry mają jeszcze inne dziwactwa. Tak np. pewna księżniczka indyjska, zamawiając samochód, zażądała, aby miał specjalne szkła, pozwalające jej widzieć, co się dzieje nazewnątrz, podczas gdy ona sama byłaby niewidziana dla innych.

Czyta'cie
„Wesołe Wiadomości“
Cena 10 groszy

PAMIĘTNIK SŁUŻĄCEJ

SPOWIEDŹ PIĘKNEJ DZIEWCZYNY RZUCONEJ POMIĘDZY BESTIE LUDZKIE

W pokoju siedziała Kolasińska i bawiła się z Musią i Lusinkiem. Na nasz widok zerwała się i znów usiadła.

— Co to? Nie poznaje mnie pani Kolasińska? — zawołał Jerzy wesóło. — Ach, Lusinek!... Jakże on urosł, ten smyk!...

Nachylił się do Lusinka, podniósł z ziemi. Potem siadł, posadził sobie kruszynkę naszą na kolanach i całował go bez końca! Aż się Lusinek bronił rączkami. Wreszcie dał mu spokój i zaczął z nim rozmawiać.

— A co, smyku?... Poznajesz tatusia, co? Poznajesz? — znów całował Lusinka w główkę. Widziałam, że lzy zakreśliły mu się w oczach. — Kupę czasu się nie widzieliśmy, pani Kolasińska, co? Co pani tak na mnie patrzy, jakby pani ducha widziała, a nie żywego człowieka? He?

— Nie spodziewałam się, nie przypuszczałam nawet... — Kolasińskiej płatał się język. — Jakże zdrowie szanownego pana?... Jakoś nietęgo?... Ach, mój Boże, co to za nieszczęście!...

— Niema już o czym mówić!.. Nabiorę zdrowia prędko i siły. Dwa miesiące temu, jeszcze sam o własnych siłach nie mogłem chodzić!... Za dwa miesiące będę oberka tańczył!... Na naszym weselisku zatańczę! I z panią Kolasińską też!

Spojrzała na mnie przerażonymi oczami.

Wtrąciłam się:

— Niech pani Kolasińska weźmie dzieci i przejdzie się z nimi, my tu zostaniemy. Muszę porozmawiać...

— Niech zostaną?... — prosił Jerzy.

— E, dzisiaj nie wychodziły nigdzie!... Trzeba, żeby skorzystały z pięknej pogody — poparła mnie skwapliwie Kolasińska.

Widziałam, że jej samej śpieszno wyjść z pod badawczych oczu Jerzego.

Jerzy ucałował jeszcze Lusinka, pogłaskał Musię po główce i zostaliśmy sami.

— Tyle się nagadałem, a ty nie powiedziałaś mi ani słowa jeszcze o sobie! — odezwał się Jerzy. — Ach, jak ty wyładniałaś! Jesteś chyba najpiękniejszą kobietą na świecie!... Aż oczy bole patrzyć na ciebie — mówił i śmiał się.

Przekrzywił na bok głowę, uderzał się dłońmi w kolana i mówił:

— Dawniej wydawało mi się, że nie może być kobiety zgrabniejszej od ciebie, teraz widzę, że może ty sama stałaś się jeszcze zgrabniejsza!... Wydajesz mi się jeszcze bardziej smuklejsza!... Chyba urosłaś przez ten

czas, kiedy cię nie widziałem, kiedy tylko mogłem tęsknić za tobą!... Oczy masz jeszcze piękniejsze, tylko coś mi te chabry, ten czysty lazur pociemniał!...

Podszedł do mnie, objął mnie w pół i, całując, powiedział:

— Pewnie przeżyłaś, bieda, jakiej doświadczyłaś w czasie mej nieobecności... Prawda?... Ale mów o sobie, Toleczko... O, tak... Siadź tu bliźutko, żebym nie tylko widział, nie tylko słyszał, ale czuł, że jesteś tuż koło mnie, że nie śni mi się, jak w wiedeńskim szpitalu... Budziłem się z tych przepięknych snów i widziałem białe malowane na olejno ściany!... Widziałem nachylającą się nade mną brodatą twarz profesora - chirurga, białe zawoje siostr... Nie widziałem ciebie i ogarniała mnie taka rozpacz!...

Kiedy Jerzy mówił, rozpacz szalała w moim sercu! Jakże ja mu powiem, że jestem kochanką innego?! Jakże ja mam zmrozić tem przyznaniem się jego radość z odnalezienia mnie?... Jakże mam zranić jego serce? Zranić jego miłość do mnie?

A Jerzy odczuł mój niepokój.

Wpatrzył się w moją twarz i zapytał:

— Toleczko, co to jest? Jesteś jakby niespokojna, czy zmieszana? Nie cieszysz się, że mnie widzisz, że znów jesteśmy razem, że teraz już nie rozstaniemy się nigdy? Nie kochasz mnie już może?...

Objęłam rękami jego szyję i przytuliłam się do jego piersi.

Ja go nie kocham?!

— Kocham, kocham!... — powtarzałam, trzymając usta na jego ustach.

Całował mnie długo, długo...

— Kochałam cię zawsze, i kocham nadal mocno, mocno...

Oderwałam na chwilę usta od jego ust, żeby zacerpnąć powietrza.

— Ko, teraz powiedz mi, jak sobie radziłaś!... Jak wreszcie dostałaś pracę?...

Milczałam chwilę.

Zaniepokoiło go znów moje milczenie:

— Mów, kochanie, śmiało!... Och, wiele musiałas przecierpieć, kiedy ci tak trudno wrócić wspomnieniem do upłynionego czasu!...

Nie mogłam dłużej milczeć.

— Wpadłam w rozpacz, kiedy nie mogłam doczekać się ciebie... — szeptałam. — Przeżyłam straszną noc w niepokoju o ciebie. Rano dopiero dowiedziałam

się o napadzie tego zbrodniarza... Pobiegłam do szpitala. Już cię w nim nie zastałam...

Przytulił mnie mocniej do siebie.

— Och, wyobrażam sobie, jak przyjęłaś tę wiadomość!... Biedactwo moje kochane!...

— Wróciłam do domu. Dowiedziałam się wkrótce, że rodzice wywieźli cię zagranicę do szpitala. Wtedy czekałam listu od ciebie.

— Co się to mogło dziać z moimi listami?... Nie rozumiem!...

— Zdaje się, że ktoś przekupił dozorcę, żeby mi tych listów nie oddawał!...

— Tak sądzisz? — Jerzy zmarszczył brwi. — To możliwe — powiedział wolno. — Tak, tak... To możliwe! — To znów ręka mego papy!... Ach, ten człowiek z kamienia!... Bezlitosny, uparty!...

— Nie miałam pieniędzy na mieszkanie. Musiałam się wyprowadzić. Dostałyśmy mały pokójeczek na Wolskiej u jednej praczki. Zaczęłam wyprzedawać rzeczy, żeby było co jeść. I czekałam na ciebie!...

— Moja, moja kochana!... — tulił mnie Jerzy i całował.

Umilkłam znów. Miałam mu powiedzieć teraz rzecz najgorszą: jak uległam, bojąc się głodu dla siebie, dla naszego Lusinka! Zabrakło mi siły i odwagi.

Jerzy zaniepokoił się znów:

— Czemu nie mówisz dalej, kochanie?... Nie chcesz mnie martwić opowiadaniem o swoich cierpieniach?... Tem droższą mi jesteś!... Tem droższą, im bardziej cierpiałaś!...

Chciałam krzyknąć:

— Nie cierpiałam wcale! Zdradziłam cię dla jedzenia, dla kiecek, dla ciepłego pieca!...

Nie mogłam jednak wydobyć z siebie głosu.

A przecież — myślałam, — muszę mu powiedzieć wszystko. Jutro ma przyjechać Wacław. To musi się rozstrzygnąć!...

Już otwierałam usta, żeby mu powiedzieć o Wacławie, kiedy usłyszałam za drzwiami głosik Musi i jakiś gwar.

Wsluchałam się: Musia szczebiotała:

— Tatusz przyjechał! Tatusz przyjechał!...

Zdrętwiałam. Nie miałam siły się poruszyć. Wacław przyjechał o dzień wcześniej!

Naraz otworzyły się drzwi i na progu stanął Wacław.

Przestąpił próg i zatrzymał się jak wryty na widok Jerzego, siedzącego na kanapie, trzymającego mnie w pół.

Dalszy ciąg nastąpi.

SHAN KIBIONA

Opowieść o wstrząsających przeżyciach czarującej Kresowianki

Kotwicz z pogardliwą obojętnością rzekł do Lusi:

— W dalszym ciągu nie wiem, o co ci chodzi. Ale jeżeli chodzi o córkę, to mamy do niej równe prawa. Nie widzę najmniejszego powodu, dla któregoby córka miała być właśnie u ciebie, a nie u mnie... Nie mam słusznosci?

Lusia zacisnęła pięści. Usta jej drżały z wściekłości. Odparła:

— Na nic pańskie wykręty! Nie jest pan moim mężem ani prawowitym ojcem mojej córki. Nie ma pan żadnych praw do mnie ani do niej. Proszę mi ją oddać bez zwłoki. Chcę ją mieć dziś jeszcze!...

— To jej szukaj!...

— Pan mi ją porwał. Wiem wszystko. Jakaś kobieta, którą pan nasiał, kazała wydać ją... — Jakaś kobieta?

— Tak, pańska wystanka!...

— A kto to taki?

— Pyta mnie pan o to, bo pan wie, że nie mam pojęcia. Wiem natomiast, że działała z pańskiego polecenia, tak samo, jak hrabia Łukowski, gdy mi zabijał mojego biednego Frania.

— Niech mi tego kto dowiedzie. Spróbuj choćby ty... — odparł z pogardliwym spokojem.

Tu już Lusia uniosła się, rozgniewana poczuciem własnej słabości i zrozpaczona taką bezczelnością.

Rzekła:

— Panu się zdaje, że panu wszystko ujdzie bezkarnie, bo za pieniądze podstawił pan swoich ludzi. Ale ja nie cofnę się przed niczem. Nie powstrzyma mnie żaden lęk, ani największy skandal. Cóż mam teraz do stracenia? Więcej zła, niż pan, już mi nikt nie zrobi. Zadał mi pan cios najdotkliwszy, jako córce,

żonie, matce. Ale nie ujdzie to panu płazem. Będę pana wlokła po wszystkich sądach. Ujawnię wszystkie pańskie podłości. Opryskam nazwisko pańskie błotem, choćbym miała wydać na to wszystkie posiadane pieniądze, a mam ich teraz dużo, bardzo dużo, zapisane mi przez człowieka, który padł z pańskiej ręki. Będę pana ścigała wszędzie, a jeżeli nie uzyskam sprawiedliwości, to, ręczę panu, że własną ręką pana zamorduję!...

— Proszę bardzo... spróbuj!...

Rozejrzała się dookoła!...

W małym tylnym pokoiku zacisznej cukierenki nie było nikogo!...

Błyskawicznie wyjęła z torebki rewolwer i wycelowała w hrabiego, mówiąc:

— Moją córkę!... Albo strzelę!...

Hrabia rozkrzyżował ręce na piersiach, nic nie mówiąc.

— Moją córkę — powtórzyła — liczę do trzech!

Hrabia tylko pogardliwie wzruszył ramionami i powiedział:

— Oszalała... doprawdy oszalała!...

— Nie, nie oszalała. Ma mi pan natychmiast oddać moje dziecko, słyszy pan?

— Strzelaj lepiej. Czekam. Miałaś liczyć do trzech. Ciekaw jestem, jak potem odnajdziesz swoją córkę, gdy ja będę trupem.

Zrozumiała. Ręka jej opadła!...

Rzekł ironicznie:

— Mam, widocznie, słusznosc. To obęd!...

Revolwer wypadł z ręki Lusi.

Szepnęła:

— Lajda! Lotr!... Cóż ja poradzę przeciw takiemu?...

Umilkła.

— A teraz, gdy już gniew minął, posłuchaj mnie! — rzekł spokojnie Kotwicz.

Spojrzała na niego z nienawiścią.

On zaś mówił:

— Mogłbym poprostu milczeć pogardliwie nie zwracając najmniejszej uwagi na twoje groźby. Nie gniewaj mnie nawet. O jakim skandalu mówisz? Czego ja się mam bać? Kto ci uwierzy? Kochałem cię. Nie będę tego ukrywał. Miłość nie jest wstydem. Posiadłem cię. Każdy mi tego pozazdrości i nikt się nie zdziwi. Ale na tem koniec. Czemu udowodnisz, w jaki sposób cię posiadałem? Owszem, cieszyłem się, że Dereński padł w pojedynku, ale to jest zupełnie naturalne, skoro mi cię wydał. To także nikogo nie zdziwi. Lecz kto mi dowiedzie, że była w tem moja ręka? Co do córki? Ktoś ci ją porwał. Kto mi ośmielił się powiedzieć, że i w tem rękę maczałem? Nikt. To też swojimi głupimi oskarżeniami nie nastraszysz mnie!

Poczem dodał ciszej:

— Powiedziałem ci, że między nami wojna. To nie był żart. Albo się poddasz albo zostaniesz do tego zmuszona. Jesteś, zresztą, już teraz zmiądzona. Nie znasz jeszcze widocznie potężnej siły mojej woli i mojego uporu. Im dalej, tem dotkliwiej będziesz się o tem przekonywać.

— Cóż więc zamierza pan dalej czynić?

— Nic. Czekać.

Lusia załamała ręce.

Jęknęła:

— Co pan uczynił z moją córką?

Dalszy ciąg nastąpi.

